

**Особливості впровадження
нової програми з
образотворчого мистецтва в
контексті освітньої галузі
“Мистецтво”**

Державний стандарт освітньої галузі мистецтва ґрунтується на засадах особистісно зорієнтованого і компетентнісного підходів.

Мистецька компетентність – є здатність до пізнавальної і практичної діяльності у певному виді мистецтва.

Освітня галузь «Мистецтво»

Музична лінія

Образотворча лінія

Мистецько-синтетична лінія

Основні вимоги до образотворчої лінії

У теоретичній частині

Учень **повинен мати уявлення** про мову образотворчого мистецтва, його види і жанри; взаємозв'язок з іншими видами мистецтва; художні традиції рідного краю; **розуміти** особливості виражальних засобів образотворчого мистецтва, його значення у житті людей, культурному середовищі

У практичній художній діяльності

уміти інтерпретувати зміст творів образотворчого мистецтва; **висловлювати** естетичне ставлення до них; **втілювати** власні почуття та думки у практичній художній діяльності; **застосовувати** найпростіші поняття і терміни у процесі аналізу-інтерпретації та оцінювання художніх творів; **знати та застосовувати** основні виражальні засоби образотворчого мистецтва, специфічні інструменти, матеріали, художні техніки

Основні вимоги до мистецько-синтетичної лінії

- *мати уявлення* про види та мову синтетичних мистецтв;
- *розуміти* виражальні засоби мистецтва танцю, театру, кіно;
- *уміти висловлювати* естетичне ставлення до синтетичних мистецтв;
- *застосовувати* у спілкуванні найпростіші поняття і терміни щодо синтетичних мистецтв.

Порівняльна характеристика державних стандартів

- Головна мета освітньої галузі "Мистецтво" полягає в розвитку особистісно-ціннісного ставлення до мистецтва, здатності до сприймання, розуміння і творення художніх образів, потреби в художньо-творчій самореалізації та духовному самовдосконаленні.
- Метою освітньої галузі "Мистецтво" є формування і розвиток в учнів комплексу ключових, міжпредметних і предметних компетентностей у процесі опанування художніх цінностей та способів художньої діяльності шляхом здобуття власного естетичного досвіду.

Порівняльна характеристика завдань

Основними завданнями освітньої галузі є пробудження в учнів **інтересів до мистецтва**, залучення до **художньо-творчої діяльності**. У початковій школі **домінуюча** роль належить **активній художній діяльності** і творчому **самовираженню** учнів у сфері мистецтва. Залучення школярів до **творчої діяльності** в музичному, образотворчому (візуальному), хорео-графічному, театральному та екранний видах мистецтва. На основі взаємодії різних видів мистецтва у школярів формується цілісне художнє світосприйняття і світовідчуття, система естетичних ідеалів і смаків, почуття реаль-ної відповідальності за збереження культурних надбань суспільства, **забезпечується сенсорний, емоційний та інтелектуальний розвиток учнів.**

Для досягнення зазначеної мети передбачається виконання таких завдань:

виховання в учнів емоційно-ціннісного ставлення до мистецтва та дійсності, розвиток **художніх інтересів** і потреб, естетичних ідеалів, **здатності розуміти та інтерпретувати** твори мистецтва, **оцінювати** естетичні явища;

формування в учнів на доступному рівні **системи художніх знань і вмінь**, яка відображає цілісність та видову специфіку мистецтва;

розвиток емоційно-почуттєвої сфери учнів, їх художніх здібностей і мислення, здатності до **самовираження** та спілкування.

Змістові лінії

- Змістовими лініями галузі є музична, візуальна (образотворча), хореографічна, театральна та екранні види мистецтва.
- Зміст освітньої галузі “Мистецтво” визначається за такими змістовими лініями: **музична, образотворча та мистецько-синтетична** (відповідно хореографічного, театрального та екранних видів мистецтва), які реалізуються шляхом вивчення окремих предметів або інтегрованих курсів.

- Освітня галузь “Мистецтво” у початковій школі є однією з ланок неперервної мистецької освіти, що логічно продовжує дошкільну освіту, створює базу для успішного опанування учнями художніх компетенцій основної школи.
- Навчальна програма “Образотворче мистецтво” реалізує вимоги освітньої галузі “Мистецтво” (змістова лінія “Образотворче мистецтво”) Державного стандарту початкової загальної освіти та гармонійно поєднує навчально-виховний потенціал образотворчої культури з її естетично-мистецькою, зображально-моторною і творчо-діяльнісною складовими.

Порівняльна характеристика програмового матеріалу

Виявляти емоційне ставлення до естетичного в оточуючому світі, творах мистецтва; **мати уявлення про:**

особливості візуального мистецтва як форми творчої діяльності та сприйняття світу,

роль та місце мистецтва у житті людей, значення роботи художника; **знати найвидатніших митців** образотворчого мистецтва та деякі їх твори

Уміти на елементарному рівні **аналізувати твори мистецтва**, - визначати виражені в них емоції, настрої, зміст, аргументовано висловлювати своє емоційно-ціннісне ставлення до них

Уміти самостійно виконувати навчально-репродуктивні та творчі роботи в об'ємі, на площині.

Знати та уміти застосовувати засоби виразності у творчій роботі, використовувати у практичній діяльності основні техніки образотворчого мистецтва

Знати основні жанри візуального мистецтва, вміти розрізнати їх за характерними ознаками;

Уміти виражати свої почуття, емоції, естетичні переживання та думки мовою візуального мистецтва

мати уявлення про мову

образотворчого мистецтва, його види і жанри; взаємозв'язок з іншими видами мистецтва; художні традиції рідного краю

розуміти особливості виражальних засобів образотворчого мистецтва, його значення у житті людей, культурному середовищі

уміти інтерпретувати зміст творів образотворчого мистецтва;

висловлювати естетичне ставлення до них; втілювати власні почуття та думки у практичній художній діяльності

застосовувати найпростіші поняття і терміни у процесі аналізу-інтерпретації та оцінювання художніх творів; **основні виражальні засоби** образотворчого мистецтва, специфічні інструменти, матеріали, художні техніки у практичній діяльності

Зміст програми ґрунтується на загальнолюдських цінностях та принципах науковості, послідовності, наступності та неперервності змісту загальної мистецької освіти, єдності навчання і виховання.

Диференціювання тем базується на принципах *системності та циклічності* подання матеріалу, що узагальнений в логічно-структурні блоки. Принципи поліхудожності, інтегративності та варіативності дають змогу вчителям повноцінно застосувати й адаптувати до даної програми свій творчий потенціал, педагогічний досвід, здійснювати диференціацію завдань, їхню інтерпретацію та аналіз, формувати інноваційні підходи та методи.

Метою художнього виховання засобами образотворчого мистецтва є формування і розвиток в учнів комплексу ключових, міжпредметних і предметних **компетентностей** у процесі опанування художніх цінностей та способів художньої діяльності шляхом здобуття власного естетичного досвіду.

Головними завданнями курсу є:

Формування

- емоційно-естетичного досвіду учнів, культури почуттів, елементарних світоглядних орієнтацій та оцінних суджень, основ національної та громадянської свідомості;
- особистісно-позитивного, художньо-естетичного сприйняття дійсності на основі емоційно-чуттєвого досвіду, здатності до художнього мислення та творчої активності;
- художньої компетентності учнів у процесі засвоєння основ образотворчої грамоти;
- елементарних умінь та навичок використовувати художні техніки та матеріали, засоби художньої виразності у власній творчій діяльності.

Розвиток

- чуттєво-емоційної сфери, здатності розуміти та інтерпретувати твори мистецтва (у відповідності до вікових можливостей), оцінювати естетичні явища;
- універсальних особистісних якостей та здібностей: образного мислення, уяви, фантазії, спостережливості, зорової пам'яті, художнього смаку та сприйняття кольору, форми, ритму, фактури поверхні тощо;
- художньо-практичних умінь, навичок та вміння використовувати набуті знання у самостійній художній діяльності;

Засвоєння учнями

- початкових знань про образотворче мистецтво та його роль у житті суспільства, культурному середовищі;
- основних понять з курсу образотворчого мистецтва через сприйняття композиції, форми, кольору, об'єму, простору, руху тощо;
- елементарних знань про специфіку художньо-образної мови різних видів образотворчого мистецтва та виражальні можливості художніх технік і матеріалів.

Умови успішної реалізації завдань програми

- залучення учнів засобами образотворчого мистецтва до національної та світової культур;
- формування позитивного ставлення до світу на основі емоційно-чуттєвого досвіду та залучення до художньо-творчої діяльності шляхом опанування основних правил-понять на чуттєвому рівні;
- розвиток чуттєво-емоційної сфери учнів, художньо-образного мислення, потреби і здатності до художньо-творчої самореалізації;
- спонукання до необхідності вносити елементи краси в побут, природу, стосунки з однолітками, дорослими.

Основні види художньої діяльності учнів на уроках

- сприймання (естетичне сприймання дійсності та сприймання мистецтва);
- практична художня діяльність (репродуктивно-творча і творча).

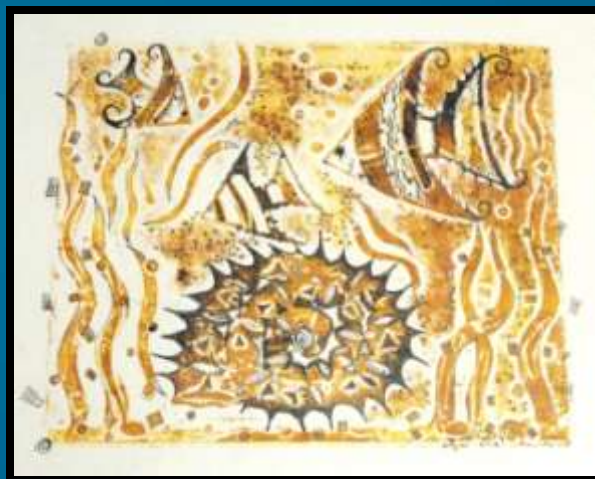

- **Сприймання** передбачає розвиток естетичного сприйняття, вміння помічати красиве у навколишньому середовищі, емоційно відгукуватися та усвідомлювати красу, здатності до співпереживання; формування вміння висловлювати естетичне ставлення до творів мистецтва, оцінювати їх та інтерпретувати у відповідності до вікових можливостей.
- **Практична художня діяльність** у початковій школі має пропедевтичний характер і передбачає ознайомлення з різноманітними художніми матеріалами й техніками та включає роботу за зразком, з пам'яті, з натури, за уявою на площині та в об'ємі.

Реалістичний малюнок

Абстрактний малюнок

Творчі роботи учнів

Структура програми

- **Структура програми** базується на засадах особистісно орієнтованого навчання і побудована за **концентричним** принципом вивчення навчального матеріалу, який допускає повторне вивчення окремих тем і понять змістової лінії у кожному наступному році навчання з розширенням змісту й поглибленням рівня його викладу;
- Матеріал програми згруповано у **блоки-теми**, кількість уроків та тематика завдань в яких є **орієнтовною**. Вчитель на свій вибір може визначати послідовність виконання репродуктивних, практичних, творчих завдань і вправ, самостійно обирає орієнтовні тематичні завдання та художні техніки і матеріали із запропонованих програмою.

Міжпредметні зв'язки

Технології

Мови і
літератури

Природо-
знавство

Суспільство-
знавство

Математика

Здоров'я і
фізична
культура

Інтеграція видів мистецтва

Музичне
мистецтво

Література

Синтетичні види
мистецтва -
хореографія, театр,
екранні мистецтва

Вид мистецтва – це реальні форми художньо-творчої діяльності, що різняться, перш за все, способом втілення художнього змісту, специфікою творення художнього образу.

**Значення мистецтва у сучасному світі
неухильно зростає, оскільки протистояти
явищам бездуховності, зневаги до
художніх надбань людства можна лише
шляхом вдосконалення творчих потенцій
суспільства, усвідомлення пріоритету
загальнолюдських цінностей.**

Дякую за увагу